

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-669664-III/II/MRP

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 23. 03. 2011 r.

Pan
Jarosław Duda
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej
Pełnomocnik Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zaczęły wpływać skargi osób niezadowolonych z obowiązującego od dnia 1 marca 2011 r. art. 26a ust. 1a¹ ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407), zwanej dalej ustawą. Zdaniem wnioskodawców przepis ten ma charakter wyraźnie dyskryminujący pracowników mających stwierdzony lekki lub umiarkowany stopień niepełnosprawności i ustalone prawo do emerytury.

Zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy pracodawcy przysługuje ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, o ile pracownik ten został ujęty w ewidencji zatrudnionych osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie miesięczne przysługuje pracodawcy w kwocie uzależnionej od stopnia niepełnosprawności pracownika. Natomiast zgodnie z art. 26a ust. 1a¹ ustawy miesięczne dofinansowanie nie przysługuje pracodawcy na pracowników zaliczonych do umiarkowanego lub lekkiego stopnia niepełnosprawności, którzy mają ustalone prawo do emerytury.

Zdaniem wnioskodawców przepis art. 26a ust. 1a¹ ustawy jest niezgodny z art. 2 i 32 Konstytucji RP z 1997 r., gdyż w sposób nieuzasadniony różnicuje sytuacje pracowników i pracowników mających ustalone prawo do emerytury oraz dzieli grupę pracowników z ustalonym prawem do emerytury na dwie podgrupy. Za jedną z tych podgrup (osoby zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności) pracodawcy będą otrzymywali miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika, zaś za drugą podgrupę (osoby zaliczone do umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności) pracodawcy takowego dofinansowania nie będą otrzymywali.

Wnioskodawcy zauważają, że osoby niepełnosprawne, które nabyły prawo do emerytury powinny być traktowane na rynku pracy na równi z innymi osobami

niepełnosprawnymi. W demokratycznym państwie prawnym, gdzie funkcjonują zasady sprawiedliwości społecznej i gdzie wszyscy wobec prawa są równi, zjawisko różnicowania sytuacji prawnej podmiotów znajdujących się w podobnej sytuacji jest niedopuszczalne.

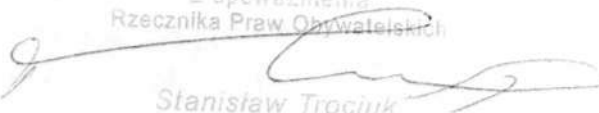
Ponadto wnioskodawcy wskazują, że omawiany przepis pogorszy sytuację tej grupy osób (*osoby niepełnosprawne w wieku 60/65 +*) na rynku pracy. Zdaniem osób zainteresowanych efektem funkcjonowania powyższego rozwiązania w praktyce będzie: redukcja etatów w powyższej grupie, brak powstawania nowych miejsc pracy, dezaktywizacja zawodowa osób zdolnych i chcących pracować oraz pogorszenie ich sytuacji materialnej. Szczególnie podkreślany we wnioskach jest strach przed utratą dotychczasowego miejsca zatrudnienia oraz wskazywana jest możliwość naruszania przez powyższy przepis normy konstytucyjnej wynikającej z art. 69 Konstytucji RP (władze publiczne powinny udzielać pomocy osobom niepełnosprawnym w zabezpieczeniu egzystencji i przysposobieniu do pracy).

Jednocześnie trudno podzielić niektóre tezy stanowiska zaprezentowanego w uzasadnienia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3292). O ile można podzielić argumentację, że powyższa grupa otrzymuje świadczenia emerytalne i utrzymywanie dofinansowań godziłoby w zasadę konkurencyjności na rynku zatrudnienia, to trudno zgodzić się z argumentami podkreślającymi, że w systemie wsparcia pracowników znajdują się instrumenty skierowane bezpośrednio do osób starszych (wskazuje się usługi i instrumenty rynku pracy wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm. oraz art. 104b tejże ustawy), gdyż najczęściej znajdują one zastosowanie do osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, a nie do osób, które nabyły prawo do emerytury. Za nietrafny należy również uznać - z tych samych względów - argument, że świadczeniem rekompensującym utratę dofinansowania mogłaby być możliwość nabycia przez osobę zainteresowaną prawa do świadczenia przedemerytalnego przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 120, poz. 1252 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe i działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w powyższej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich